

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Korábban ismeretlen körülmények közepette, idén novemberben 17. alkalommal rendezi meg az MTA a hazai tudományos élet jeles eseményét, a Magyar Tudomány Ünnepe országos és határon túli programsorozatát, amelynek ideai mottója: Jövőformáló tudomány. A járványügyi óvintézkedések jegyében az MTA a kiemelt rendezvényeket online módon szervezi meg.

Kérjük, tájékozódjanak a www.tudomanyunnep.hu, illetve a www.mta.hu/tudomanyunnep címeiken.

A témába vágó novemberi rendezvényeikkel csatlakozzanak a rendezvénysorozathoz.

Kocsis Károly elnök

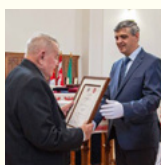
2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Ars Docendi díjat kapott **Tóth Erzsébet Fanni** pszichológus, a bécsi Sigmund Freud

Egyetem oktatója.

[Bővebben:](#)

Tomcsányi Hűségdíjat kapott **Kótyuk István** nyelvész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

nyugalmazott tanszékvezető tanára, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

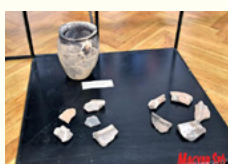
Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **archeometallurgiai kutató-csoportjának** legfrissebb eredményéről olvashatnak

a világhálón.

[Bővebben:](#)

A **székelyföldi tavak**, illetve az **extrém környezetek metagenomikáját** tanulmányozza

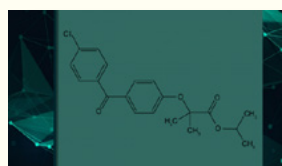
Hantz Péter erdélyi biofizikus, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A tavalyi észak-bácskai régészeti ásatások eredményeiről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Az **Erdélyi magyarok a nagyvilágban 2020** című kutatás eredményeiről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Erdélyi kutatók új eljárást dolgoztak ki a **nehezen oldódó hatóanyagok**

gyógyszeripari alkalmazására.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

20. tanévét kezdte el a **Sapiientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem.**

[Bővebben:](#)

Ismét **Lehocki-Samardžić Anna** nyelvészt, az eszéki **J. J. Strossmayer Egyetem**

docensét nevezték ki a Magyar Nyelv és Irodalom **Tanszék vezetőjévé.**

[Bővebben:](#)

Az **Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága** új vezetőséget választott. Az új **társ-**

elnökök Ács J. Zoltán közgazdász, a George Mason University professzora és

3. oldal

Tigyi Gábor biokémikus, a University of Tennessee professzora, az MTA külső tagjai. [Bővebben:](#)

II. RÁKÓCZI FERENC
KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

Átadták a II. Rákóczi
Ferenc Kárpátaljai

Magyar Főiskola **Buczó István**
Kutatóbázisát.

[Bővebben:](#)II. RÁKÓCZI FERENC
KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

Átadták a II. Rákóczi
Ferenc Kárpátaljai

Magyar Főiskola **erdei kutató–gyakorló**
bázisát Nagydobronyan.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelent az „Akaratunk ellenére...” **Dokumentumok a csehszlovákiai magyarság történetéből 1918-1992** című

kötet. Szerkesztette **Popély Árpád**, az MTA köztestületének külső tagja és **Simon Attila**, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Csatáry György** **A Rákóczi-kor emlékhelyei Kárpátalján** című kötete.

A szerző az MTA köztestületének külső tagja. [Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi

Múzeum-Egyesület kiadójának új kötetei:

Csata Adél: Benkő József, a historia litteraria művelője.

Egy kontextualizáló olvasat.

[Bővebben:](#)

Életeink. **Horváth Andor-invokációk.** Szerkesztette:

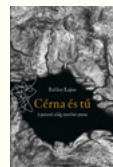
Bilibók Renáta, Biró

Annamária (az MTA

köztestületének külső tagja) és **Serestély Zalán.**

[Bővebben:](#)

Papp István: Mechanizmusok optimális kiegyensúlyozásának elmélete.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Balázs Lajos Cérna és tű.** A paraszti világ szerelmi

eposza című könyve. A szerző erdélyi etnográfus, az MTA

köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Kiss G. Csaba és Čurković-Major Franciska** **Rijeka i okolica u mađarskim putopisima XIX. stoljeća**

(Fiume és környéke a 19. századi magyar útirajzokban) című kötete. A szerzők az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

4. oldal

Megjelent a **Lučar cijelosti** (A teljesség fáklyavivője) című tanulmánykötet Bulcsú László horvát–magyar nyelvészről.

Szerkesztette **Bojan Marotti**.

[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető a világhálóról a **Magyar Tudomány októberi** tematikus száma

Versenyszám és teljesítmény a felsőoktatásban: hogyan mérnek a rangsorok? címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent Újvidéken a **Tanulmányok** első félévi száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető a világhálóról a vajdasági **Hungarológiai Közlemények** idei **első** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Létünk** idei **2.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Fórum Társadalomtudományi Szemle** idei **3.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság **Historia Scientiarum** folyóiratának **2020/18.** száma.

[Bővebben:](#)

Kolozsvári anziksz címmel jelent meg a **Korunk októberi** tematikus száma.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak el a világhálón **Soós Anna** matematikussal, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem

magyar tagozatának vezetőjével, rektorhelyettessel, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Kitelepítések, áttelepítések, reszlovakizáció egy szlovák történész

szemével címmel olvashatnak **interjút** a világhálón **Tomáš Černák** történésszel, a pozsonyi Comenius Egyetem kutatójával.

[Bővebben:](#)

A Maribori Egyetem magyar tanszékéről olvashatnak a **Rudaš Jutka** irodalomtörténész

tanszékvezetővel készült **interjúban** a világhálón.

[Bővebben:](#)

5. oldal

Interjút olvashatnak el a világhálón **Zubánics László** történésszel, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–

Magyar Oktatási és Tudományos Intézet történelem tanszékének újonnan kinevezett vezetőjével.

[Bővebben:](#)

BABES-BOLYAI
TUDOMÁNYEGYETEM

Fölkerült a világhálóra a **Babeş–Bolyai**

Tudományegyetem, illetve a jogelőd intézmények **rektorainak névsora** a kezdetektől napjainkig.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Balassi Intézet
Collegium Hungaricum
Bécs

Szeptember 17-én
Bécsben tartott

előadást **Tóth Imre** történész, a Nyugat-magyarországi Egyetem docense, a Soproni Múzeum igazgatója **A trianoni osztrák–magyar határtérség** címmel.

[Bővebben:](#)

Szeptember 18–19-én
rendezték meg
Nagyváradon
és online

módon az **V. Erdélyi Történettudományi Doktorandusz Konferenciát** Változó világ, változó Erdély címmel.

[Bővebben:](#)

A vajdasági magyarok eszme- és társadalomtörténete (1945–1989) címmel szerveztek online

konferenciát szeptember 19-ére.

[Bővebben:](#)

Kolozsvári szervezésű online kerekasztal-beszélgetéseket rendeztek szeptember 19-én és 20-án **Rasszizmus Romániában tegnap és ma**, illetve **Eugenika és egészség a két háború közötti Kolozsváron** címmel.

[Bővebben:](#)

Két írózseni összeérő családfája címmel

rendeztek szimpóziumot Madách Imréről és Márai Sándorról szeptember 22-én Pozsonyban.

[Bővebben:](#)

Szeptember 23-án tartotta meg székfoglaló előadását **Csörnyei Marianna**

matematikus, a University of Chicago professzora, az MTA külső tagja **Rektifikálható görbékből felépített Besicovitch-halmazok** címmel

[Bővebben:](#)

Szeptember 26-ára szervezték meg a **Vajdasági Magyar Tudóstalálkozót**,

ezúttal online módon.

[Bővebben:](#)

6. oldal

Október 2-án
Bécsben tartott

előadást **Csorba László** történész,
egyetemi *A Széchenyi-kutatás új útjai*
– eredmények és vitakérdések címmel.

[Bővebben:](#)

Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Történettudományi Intézet
MTA Kiváló Kutatóhely

Október
2-án

online konferenciát szerveztek *Hivatalnok*
értelmiség a kora újkori Erdélyben és
a Magyar Királyságban IV. címmel.

[Bővebben:](#)

Október 4-én Bécsben tartott
előadást **Szücs György**
művészettörténész, a Magyar
Nemzeti Galéria tudományos
igazgatóhelyettese *A nagybányai festő,*
Réti István címmel.

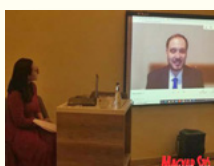
[Bővebben:](#)

Október 8-án
Hányan leszünk?

Népszámlálás 2021 címmel tudományos
konferenciát rendeztek Somorján.

[Bővebben:](#)

A szabadkai VM4K
vendégeként tartott online
előadást október 8-án
Szüts Zoltán médiakutató,
irodalomtörténész, az Eszterházy Károly

Egyetem docense *A háló fogságában*
címmel.

[Bővebben:](#)

Október 10-re szervezték
meg a XXI. *Energetika–*
Elektrotechnika (ENELKO) és a XXX.
Számítástechnika és Oktatás (SzámOkt)
multikonferenciát, ezúttal online módon.

[Bővebben:](#)

Október 10-én rendezték meg
Kolozsváron – és online módon
is – a 29. *Közgazdász*
Vándorgyűlést.

[Bővebben:](#)

Október 10-én
a Clevelandi Magyar
Múzeum szervezésében
online *előadást tartott*
a trianoni szerződésről **Ludányi András**
politológus, az Ohio Northern University
professor emeritusa.

[Bővebben:](#)

Határon innen és túl:
a 21. Élőnyelvi Konferencia
margójára címmel rendeztek
nemzetközi tudományos

kerekasztal-beszélgetést a Hodinka Antal
Nyelvészeti Kutatóközpont
kezdeményezésére október 12-én.

[Bővebben:](#)

A University of Toronto
European, Russian and
Eurasian Studies
október 15-ére online

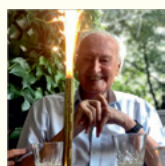

7. oldal

konferenciát szervezett **European Conflicted Heritage: New Reflections on the Treaty of Trianon 100 Years in Perspective (1920-2020)** címmel.

[Bővebben:](#)

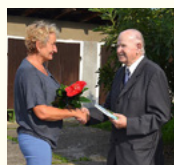
A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

100. születésnapját ünnepelte a felvidéki származású **Nemecz Ernő** geokémikus, mineralógus, krisztallográfus,

a korábbi Veszprémi Vegyipari Egyetem rektora, professor emeritus, akadémikus.

[Bővebben:](#)

90. születésnapját ünnepelte **Varga József** nyelvész, a Maribori Egyetem nyugalmazott tanszékvezető

professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 82. évében **elhunyt Spenik Ottó** fizikus, az Ukrán Nemzeti Tudományos Akadémia Ungvári

Elektronfizikai Kutatóintézetének volt igazgatója, akadémikus, az MTA külső tagja, a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács alapító elnöke.

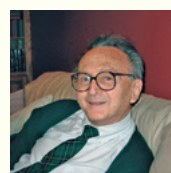
[Bővebben:](#)

Életének 74. évében **elhunyt Vekov Károly János** erdélyi magyar történész, művelődés-történész, a Babeş–Bolyai

Tudományegyetem korábbi docense, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az idén elhunyt **Lengyel Péter** biokémikusról, a Yale Egyetem professor emeritusáról, az MTA külső

tagjáról olvashatnak **megemlékezést** a világhálón.

[Bővebben:](#)

A 110 éve született **Hankó Zoltán** gyógyszerész professzorról, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti

Egyetem tanszékalapítójáról és -vezetőjéről olvashatják el **Péter H. Mária** gyógyszerésztörténész **megemlékező írását**.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A partiumi Piskolton született 255 éve **Sárvári Pál matematikus**, fizikus, filozófus, a debreceni kollégium

professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Nagyváradon született 165 évvel ezelőtt **Grósz Emil szemészorvos**, a budapesti egyetem klinikaigazgató

professzora.

[Bővebben:](#)

8. oldal

A szerémségi Rumában született 160 évvel ezelőtt **Preisz Hugó** orvos, **bakteriológus**, a budapesti egyetem professzora, a hazai bakteriológia megteremtője, akadémikus. [Bővebben:](#)

A partiumi Halmiban született 110 évvel ezelőtt **Kótay Pál urológus, orvostörténész**, marosvásárhelyi klinikaigazgató, tanszékvezető professzor. [Bővebben:](#)

A székelyföldi Nagyajtán született 140 éve **Ferencz Áron gyógyszerész** professor, a Kolozsvári Egyetemi Gyógyszertár vezetője. [Bővebben:](#)

Kolozsváron született szintén 110 éve **Pap Károly sebész**, traumatológus, a debreceni egyetem tanszékvezető professzora. [Bővebben:](#)

Kassán született 125 évvel ezelőtt **Merényi Gusztáv** (Scholtz) **belgyógyász**, repülőorvos, a budapesti és a kolozsvári egyetem professzora. [Bővebben:](#)

Ugyancsak 110 évvel ezelőtt született **Lengyel Adalbert Béla matematikus**, elméleti fizikus, a California State University, Northridge professzora, az óriásimpulzus-lézer elmélet kidolgozója. [Bővebben:](#)

A felvidéki Zólyomban született 120 esztendeje **Malán Mihály orvos**, antropológus, a kolozsvári, illetve a debreceni egyetem professzora. [Bővebben:](#)

A felvidéki Fülekpilisen született 110 éve **Bencsik István** is, aki a **Debreceni Agrártudományi Egyetem első rektora** volt. [Bővebben:](#)

A kárpátaljai Oroszvégen született szintén 120 évvel ezelőtt **Tárczy-Hornoch Antal geofizikus**, geodéta, az MTA Soproni Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézetének igazgatója. [Bővebben:](#)

A felvidéki Losoncon született ugyancsak 110 évvel ezelőtt **Magyar Imre belgyógyász**, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem klinikaigazgatója, tanszékvezető professzora. [Bővebben:](#)

9. oldal

A bánsági Karánsebesen született kerek száz esztendeje **Berényi Dénes meteorológus**, a debreceni tudományegyetem intézetvezetője, dékánja.

[Bővebben:](#)

75 éves lenne **Cs. Gyimesi Éva nyelvész, irodalomtörténész**, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

A **Vajdasági Magyar Tudományos Társaság** a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából november 14-én rendezi meg Újvidéken nemzetközi konferenciáját **A koronavírus-járvány és társadalmi hatásai** címmel.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra **A Magyar Tudomány Napja Erdélyben** 19., Jövőformáló tudomány nevű fórumának programja.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

10. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2020/10. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Komlós János

(Budapest, 1942. május 23.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

János Komlós was born in Budapest on 23 May 1942. He attended the Apáczai Csere János Grammar School. As a secondary school student – like several other Hungarian mathematicians – he took part in the national high-school math competition and was highly ranked at the International Mathematical Olympiad in 1960. He went on studying mathematics at the Eötvös Loránd University and was recognized for his result at the Miklós Schweitzer Memorial Competition in 1963. In 1965 he became a fellow at the Mathematical Institute of the Hungarian Academy of Sciences. He received his PhD in 1967 from the Eötvös Loránd University under the supervision of Alfréd Rényi. In 1981 he went to the US, between 1984 and 1988 he worked at the University of California, San

Komlós János 1942. május 23-án született Budapesten. Az Apáczai Csere János Gyakorló Gimnáziumba járt. Középiskolás diákként – sok más magyar matematikushoz hasonlóan – részt vett az országos matematikai tanulmányi versenyeken, 1960-ban előkelő helyezést ért el a Nemzetközi Matematikai Diákolimpián. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem matematika szakos hallgatójaként folytatta tanulmányait, 1963-ban dicséretben részesült a Schweitzer Miklós emlékversenyen elért eredményéért. 1965-ben a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Intézetében kezdett dolgozni. 1965-ben, Rényi Alfréd irányításával, PhD fokozatot szerzett az ELTE-n. 1981-ben az Amerikai Egyesült Államokba utazott. 1984-től

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

12. oldal

Diego. Since 1988 he has been professor at the Department of Mathematics of the Rutgers University. In 2007 he received the Award for Distinguished Contributions to Undergraduate Education of the Rutgers School of Arts and Sciences, now he is distinguished professor of mathematics. His main fields of research are probability theory and discrete mathematics. He is the author/co-author of more than 110 publications. He wrote highly cited papers on sums of random variables, space-efficient representations of sparse sets, random matrices, the Szemerédi regularity lemma and derandomization. He has been working together with several Hungarian mathematicians. In 1983 the trio devised the Ajtai–Komlós–Szemerédi (AKS) sorting network, which is an algorithm for sorting n objects in a particular order in $\log n$ time steps, the least amount of time theoretically possible. The Komlós–Major–Tusnády approximation (also known as the KMT approximation, the KMT embedding, or the Hungarian embedding) is an approximation of the empirical process by a Gaussian process constructed on the same probability space. In 1967 and 1971 he was awarded the Grünwald Géza Medal for young mathematicians. In 1975 he received the Alfréd Rényi Prize. In 1998 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Mathematical Sciences.

1988-ig a San Diego-i Kaliforniai Egyetem oktatója volt. 1988 óta a Rutgers Egyetem matematikai tanszékén professzor. 2007-ben az egyetem kitüntette az oktatásban elért eredményeiért. Jelenleg kitüntetett professzor. Fő kutatási területe a valószínűség-elmélet és a diszkrét matematika. Több mint 110 publikáció szerzője és/vagy társszerzője. A random változók, a ritka halmazok térhatékony ábrázolása, a random mátrixok, a Szemerédi-féle regularitási lemma és a derandomizáció területén magas idézettségű tanulmányai vannak. Több magyar matematikussal dolgozott együtt. 1983-ban egy háromfős csapat dolgozta ki az Ajtai–Komlós–Szemerédi-féle rendezőhálózatot, amely egy párhuzamos idejű rendezési algoritmus. A Komlós–Major–Tusnády-approximáció (KMT-approximáció, KMT-beágyazás, magyar beágyazás) az empirikus folyamat közelítése egy ugyanabba a valószínűségi térbe épített Gauss-folyamat által. 1967-ben és 1971-ben a fiatal matematikusok teljesítményét elismerő Grünwald Géza Emlékérmét, 1975-ben Rényi Alfréd Díjat kapott. 1998-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Matematikai Tudományok Osztályában.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

13. oldal

Contact

Rutgers, The State University
of New Jersey
Department of Mathematics
NJ 08854-8019 Piscataway,
110 Frelinghuysen Road
US
Tel.: +1 732 4457266
E-mail: komlos@math.rutgers.edu

Kapcsolat

Rutgers, The State University
of New Jersey
Department of Mathematics
NJ 08854-8019 Piscataway,
110 Frelinghuysen Road
US
Tel.: +1 732 4457266
E-mail: komlos@math.rutgers.edu

